

Sprawozdanie

komisyi prawniczej o wniosku posła hr. Krukowieckiego w przedmiocie zbadania, o ile jest prawną pretensya banku włościańskiego do jego dłużników o 15 procent zwłoki od rat zalegających.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą Swą z dnia 24. września r. b. przekazał Wysoki Sejm komisyi prawniczej do sprawozdania wniosek posła hr. Krukowieckiego następującej osnowy:

„Wysoki Sejm poleci swojej komisyi prawniczej zbadać, o ile jest prawną pretensya banku do dłużników procentu zwłoki 15 od rat zapadających po zapoznaniu dłużnika o zwrot całego długu naraz; w razie uznania tego poboru za nieprawny, udzielenia opinii Wysokiemu Sejmowi, czy Rząd z tytułu nadzoru nad Bankiem nie mógłby zmusić bank do zwrotu pobranych i zaliczonych pretensyi, a w razie uznania, iż Rządowi nie przysługuje to prawo, do orzeczenia, czy dłużnicy mieliby szansę upominania się o to na drodze prawa cywilnego“.

Wywiązując się z otrzymanego polecenia, komisya prawnicza przedkłada następujące sprawozdanie.

W moc Najwyższego postanowienia z 6. listopada 1867 zatwierdziło Ministerstwo spraw wewnętrznych reskryptem z dnia 15. grudnia 1867 l. 20497 statuta dla c. k. uprzyw. galic. zakładu kredytowego dla włościan.

W statutach tych w §. 37. zawiera się postanowienie, że dopokąd odnośna zmiana statutów nie nastąpi, pobiera zakład od pożyczek i zaliczek 12% rocznie jako odsetki, prowizyą, koszta administracyi i dodatek do utworzenia własnego funduszu obrotowego, któryby z czasem obce kapitały zastąpił w zupełności; w razie uchybienia terminu spłaty, dodaje się za czas zwłoki jeszcze 3% rocznie.

W roku 1873 zakład kredytowy włościański poczynił niektóre zmiany w pierwotnych statutach nie zmieniając jednak postanowienia co do wysokości procentów od pożyczek i rat zalegających i te nieco zmienione statuta otrzymały ponownie na podstawie Najwyższego postanowienia zatwierdzenie c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych reskryptem tegoż z 20. kwietnia 1873. l. 6370.

Wedle tego postanowienia miał i ma zakład kredytowy włościański prawo prócz 12% od należącego mu się kapitału jeszcze nadto od rat zaległych pobierać 3 procent za czas zwłoki.

Gdy przeto zakład kredytowy włościański na podstawie prawnie zatwierdzonych statutów procenta w ilości 12 od sta, a nadto od rat zalegających po 3% pobierając, działał w granicach udzielonego mu prawa, przeto według zdania komisji prawniczej, ani c. k. Rząd z tytułu nadzoru nie może go zmusić do zwrócenia pobranych tym tytułem kwot, ni też dłużnicy mają mieć jakkolwiek szansę osiągnięcia korzystnego skutku z upominania się na drodze prawa cywilnego o zwrócenie zapłaconych procentów.

Komisya Wasza przeto wnosi:

Wysoki Sejm raczy niniejsze sprawozdanie przyjąć do wiadomości i uznać powyżej wymieniony wniosek posła Krukowieckiego za załatwiony.

Lwów dnia 15. października 1881.

Przewodniczący

B. Kowalski.

Sprawozdawca

Wesołowski